

Melania Cincea. Interviu Igor Munteanu, fost ambasador al Republicii Moldova în SUA: „Democrația este în pericol, la Chișinău”

written by [Melania Cincea] | January 30, 2019

În Republica Moldova a fost dat, zilele acestea, startul oficial al campaniei electorale pentru parlamentare, în care Opoziția luptă, într-un mediu ostil și într-un raport de forțe inegal, cu o Putere coruptă, acuzată de abuzuri și conexiuni cu grupuri pro-moscovite, pe fundalul propagandei și al dezinformării, duse pe de o parte de o presă controlată de oligarhi, iar pe de alta, de vocile oficiale ale Kremlinului.

Într-un dialog despre peisajul electoral din țara vecină, la care l-am invitat pe Igor Munteanu, fost ambasador în SUA, candidat pe listele Blocului ACUM, acesta atrage atenția că Republica Moldova e pe punctul de a deveni un apendice al intereselor Rusiei, contra Ucrainei, României și spațiului euro-atlantic, și că alegerile din 24 februarie sunt un examen de supraviețuire pentru cei care-și doresc un stat guvernat de lege și apropiat de modelul european de guvernare.

„Aceste alegeri au drept scop debarcarea guvernării corupte”

CV Igor Munteanu

Igor Munteanu are studii de Comunicare la Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, studii de Securitate la Harvard University, John F. Kennedy School of Government, și de Analiză Politică la Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București.

A studiat Comunicare la Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau

Igor Munteanu, drept public, este conferențiar la Academia de Studii Economice din Republica Moldova și membru fondator al Consiliului de Administrare al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale.

A fost ambasador al Republicii Moldova în SUA (septembrie 2010-iunie 2015), în Canada (februarie 2011-martie 2013) și Mexic (2010-2015).

În 2001-2010, a fost expert independent al Consiliului Europei pentru

Congresul Puterilor Locale și Regionale (2001-2008), participând la monitorizarea autonomiei locale și regionale în mai multe țări ale Consiliului Europei.

În perioada 2007-2009 a fost membru invitat al Consiliului BSTF și BTD.

În anii 1996-2000, a fost redactor-șef adjunct al revistei *Arena Politicii*, prima revistă de științe politice și afaceri internaționale.

Între 1994-1996, a oferit asistență Comisiei Electorale Centrale prin intermediul International Foundation for Election Systems.

În perioada 1992-1994, a fost consultant Superior în cadrul Președinției Republicii Moldova, în mandatul lui Mircea Snegur.

Este autorul unor monografii scrise în Republica Moldova și în străinătate pe domeniul administrației publice, politică externă, conflicte regionale, tranziție și bună guvernare. Cea mai recentă carte semnată de Igor Munteanu, *Politici publice complexe*, a fost publicată în 2016 la Editura Cartier.

(Sursă CV: Blocul ACUM)

Domnule Igor Munteanu, cu ce își propun formațiunile din blocul ACUM, pe care îl reprezentați, să vină nou sau ce vor să corecteze în politica de la Chișinău?

Blocul ACUM s-a format în contextul unei confruntări principiale și ireconciliabile cu încrengăturile Partidului Democrat și ale sateliților săi. Confruntarea are drept scop debarcarea acestei guvernări corupte și sterile, care se face răspunzătoare de furtul miliardului și de mușamalizarea efectelor acestuia, deopotrivă cu alunecarea tot mai vizibilă spre un model semi-autoritar de guvernare. Potrivit rapoartelor Croll, din băncile Republicii Moldova s-a furat 2.3 miliarde de dolari americani din care nu s-a recuperat niciun ban, după cum nu au fost trași la răspundere nici judecătorii care au dat decizii de legalizare a peste 22 de miliarde de dolari americani, care-au tranzitat băncile din Republica Moldova în ceea ce s-a numit *laundromatul rusesc*. Calitatea vieții s-a înrăutățit simțitor în

ultimii ani, pe fundalul îmbogățirii peste noapte a câtorva grupuri de cleptocrați conectați la binomul controlat de liderul PD, Vlad Plahotniuc. Deciziile acestor grupuri au devenit tot mai aberante și mai certate cu bunul-simț.

Aceste lucruri ne-au determinat să propunem un program politic care conține multe idei noi, care pot corecta cursul politic al guvernării în Republica Moldova. Drept exemplu pot servi angajamentele Blocului ACUM pe sectorul justiției, pe care le-am lansat chiar ieri la Chișinău. Blocul ACUM își propune să adopte o lege specială de „lustrare a judecătorilor” care să ajute la sporirea criteriilor de integritate și etică a breslei judecătorești, supuse în acest moment unor influențe și eroziuni nefaste fără precedent. Ne propunem să anulăm legile toxice adoptate de PD și PSRM în privința vânzării cetățeniei, dar și legea amnistiei de capital, care transformă Republica Moldova într-o spălătorie de bani murdari. Vom confisca averile celor care au participat la furtul miliardelor din băncile de stat și vom înființa o Curte Anticorupție după modelul unor țări care-au reușit să combată cleptocrațiile.

„Se revine rapid la timpurile în care serviciile de securitate erau folosite pe rol de poliție politică contra disidenței regimului”

Scrutinul din 24 februarie va avea loc, contrar recomandărilor Comisiei de la Veneția, în baza unui controversat sistem electoral mixt, susținut și promovat masiv de socialiști și de democrați. Ce au de câștigat?

Cei care l-au gândit și promovat s-au inspirat probabil din alte modele, dar au avut nevoie de el pentru a spori importanța resurselor administrative și a banilor pe care îi au la dispoziție. Ei cred că pot anihila Opoziția, strangulând-o prin hărțuiri sistematice și control asupra populației sărăcite. Conform modificărilor la Codul Electoral la care faceți trimitere, Republica Moldova are 51 de circumscripții uninominale, dintre care 48 se află pe teritoriul țării (dintre care două se găsesc pe teritoriul ocupat din Transnistria), iar trei – peste hotare, în Rusia, Europa Occidentală și SUA/Canada. Sistemul mixt le-a permis să deseneze în mod arbitrar hotarele circumscripțiilor electorale (*gerrymandering*), astfel încât marea majoritate a raioanelor din Republica Moldova au fost tăiate și inserate în două, trei sau chiar patru circumscripții electorale. Peste 100.000 de cetățeni ai Republicii Moldova aflați în prezent în Europa au votat la alegerile din 2016 și ei vor alege un singur deputat, în timp ce transnistrenilor li s-au repartizat două mandate de deputat, deși au votat doar 15.000. Parlamentul Republicii Moldova, dominat de interesele de clan ale PD și PSRM, a alocat mandate de deputat pentru populația din Transnistria fără a asigura condiții egale de campanie electorală în această regiune, ceea ce ar putea favoriza grupurile pro-moscovite din Republica Moldova, care se bucură de o anumită trecere la Tiraspol, ca urmare a unor interese comune.

Pentru ceilalți, care sunt inconvenientele, pericolele la care expune acest

sistem de vot?

Cealalți trebuie să înfrunte condiții ostile, care se manifestă printr-o agresivitate sporită din partea holdingului mediatic controlat de PD-PSRM, dar și a sateliților săi, Partidul Șor. Drept exemplu servește dificultatea extremă cu care Opoziția își înregistrează candidații selectați pe anumite circumscripții în care sunt plasate piesele grele ale regimului – circumscripția nr.17 Nisporeni, considerată a fi fieful personal al liderului PD, Vlad Plahotniuc, circumscripția nr.18 Orhei, în care-și face campanie electorală Ilan Șor, cel mai titrat personaj al raportului Croll, condamnat în prima instanță la 7,5 ani de închisoare, pentru fraudă bancară, dar care stă în libertate și desfășoară o viață politică super-activă, ca urmare a tergiversării procesului judiciar. Sunt doi ani de când procesul este întârziat din cauza faptului că nu sunt traduse acuzațiile în rusă (Ilan Șor este rusofon), lipsesc anumite expertize, iar raportul Croll rămâne un document secretizat de Banca Națională a Moldovei.

Există și alți factori care otrăvesc atmosfera acestui scrutin cum ar fi frica și cumpărarea masivă a alegătorilor. Au fost înregistrate zeci de cazuri de concedieri în cazul unor persoane afiliate partidelor de Opoziție, în special din mediul pedagogic, dar și medici. Liderii PD irosesc fără nicio remușcare ultimii bani din bugetul de stat pentru pomeni electorale, în condițiile în care economia stagnează, iar sprijinul bugetar al UE este suspendat din cauza derapajelor democratice din vara anului 2018. Să le amintim cititorilor dumneavoastră că, în iunie 2018, în Republica Moldova au fost anulate rezultatele alegerilor locale pentru funcția de primar al Municipiului Chișinău în care câștigase liderul DA, Andrei Năstase, prin decizii judecătorești absurde, care-au fost vehement criticate de autoritățile politice ale UE. Invalidarea alegerilor din 2018 a reconfirmat gradul avansat de capturare a statului în Republica Moldova.

Este o problemă mare și în privința numărului foarte mic de secții de votare pe care Puterea le deschide în străinătate, pentru moldovenii din diaspora. Unde estimați că vor fi problemele cele mai grave, în ce țări sau orașe vor fi cei mai mulți moldoveni care nu vor avea unde vota?

Peste tot unde se votează masiv și concertat în favoarea Opoziției democratice – în orașele italiene în care există populație numeroasă din Republica Moldova, la Londra și Dublin și în care s-a cerut suplimentarea buletinelor de vot și a secțiilor de votare.

Potrivit presei de la Chișinău, au apărut așa-numiții candidați-clonă, cum este, de exemplu, Andrei Năstas. E întâmplătoare intrarea lor în ringul electoral sau credeți că e o tactică?

Niciodată clonele nu au apărut întâmplător. Sunt clone umane, persoane care coincid după nume, profil profesional, fețe, cu unii lideri ai Opoziției, dar sunt și clone ale site-urilor de Opoziție, sunt interceptate telefoanele,

sunt urmăriți liderii blocului electoral ACUM. Se pare că în Republica Moldova se revine rapid la timpurile în care serviciile de securitate erau folosite pe rol de poliție politică contra disidenței regimului, un fel de prăvălire în haosul și mizeria utopiilor de tip Orwell, care nu au nimic cu obligațiile asumate de Republica Moldova la semnarea Acordului de Asociere cu UE. Democrația este în pericol la Chișinău, iar scutirile pe care unii ar fi tentați să le acorde necondiționat acestui regim sunt iresponsabile și nepotrivite.

Citiți și: Andrei Năstase, președintele Platformei DA, din Republica Moldova: „Miopia unor politicieni de la București poate să coste foarte scump România și, implicit, securitatea în regiune”

„Actualul regim trăiește din propagandă și dezinformare”

Vă confrunțați și dumneavoastră, în Republica Moldova, cu propaganda, dezinformarea, cu războiul hibrid din partea Kremlinului. Care sunt cele mai frecvente narrative (pre)electorale?

Ooo, da! Acest regim trăiește din propagandă și dezinformare. Pe lângă dezinformarea clasică care picură neîncetat în Republica Moldova din partea Kremlinului, acest regim se inspiră și excelează printr-o presă deosebit de virulentă anti-democratic, care copiază și își întrece tutorii spirituali de la Moscova printr-o perfidie cu totul specială. Cel mai viu exemplu servește înființarea unei Comisii Kozłowska prin care grupul politic legislativ supus intereselor PD a încercat să imite un proces „public” contra liderilor Opoziției de la Chișinău, învinuindu-i de „trădare de patrie”. Pe baza unor falsificări de date și a exploatării unor fobii regionale, liderii PD au încercat să atribuie liderilor blocului ACUM exact ceea ce ei comit în raport cu Moscova. Drept exemplu ar servi modul exemplar în care regimul colaborează cu Moscova, în condițiile unei dependențe totale de singurul furnizor rus de gaze naturale, Gazporm, și cu centrala electrică de la Kuciurgan, care-i permite Rusiei să domine economia vulnerabilizată a Republicii Moldova și să mențină un regim de tutelă și patronaj economic asupra elitelor sale politice.

Regimul condus de liderii PD își propune să rupă, să fragmenteze și să neutralizeze vocile Opoziției de la Chișinău printr-o serie întreagă de tertipuri și tehnici speciale de manipulare. După exemplul armatelor de troli din Rusia, și oligarhul din Republica Moldova, acceptat cu o generozitate suspectă la București, hăituieste Opoziția prin fermele sale de troli plătiți să semene confuzie și să dezbată simpatiile cetățenilor printr-o tehnică de relativizare morală.

Cea mai clară formă de diversiune propagandistică este că Opoziția nu are încotro decât să formeze o coaliție de guvernare cu PD, care ar fi „piesa centrală de rezistență contra influenței Kremlinului în Republica Moldova”. Această narațiune falsă și toxică este promovată intens pentru a demoraliza electoratul pro-european și pro-românesc, care ar putea înceta să mai vadă util să mai lupte contra derapajelor regimului cleptocratic al PD câtă vreme

oricum se vor coaliza după alegeri. Această formulă primitivă este repetată uneori chiar și de unii oficiali români. Nimic mai fals. Actualii lideri ai PD blochează parcursul european în Republica Moldova; ei sunt cei care par a fi mai dispuși ca oricând să accepte lunecarea țării spre un model federal ori semi-federal de inspirație rusească, în condițiile în care liderii separatiști de la Tiraspol ar putea obține puteri legitime deosebit de influente într-un stat, „*strâns laolaltă, dar separat în continuare*” după formula lui Evghenii Primakov, fost Secretar al Consiliului de Securitate al Rusiei în perioada lui Boris Elțin, tot el și fost șef al serviciilor de spionaj extern al Rusiei.

„Lista abuzurilor actualei Puteri este foarte lungă”

Care sunt cele mai mari minusuri sau abuzuri ale actualei majorități parlamentare?

Lista este foarte lungă. Am menționat deja legile de amnistiere a capitalului, vânarea cetățeniei contra investițiilor în condițiile în care guvernarea a secretizat lista persoanelor care obțin cetățenie și a celor care au fost amnistiați. Abuzurile sunt legate și de blocarea investigației cu privire la fraudele bancare și menținerea unui sistem feudal de control total asupra instanțelor judecătorești. Privatizările obscure din ultimii ani au permis protipendadei legate de PD să-și însușească capitaluri uriașe din fondurile publice (Air Moldova, Aeroportul Internațional Chișinău, CTC Tutun, Gările auto) – se pare că lăcomia acestor structuri compradore nu are margini și nici leac. Opoziția din Republica Moldova a anunțat că lucrează la așa-zisele „dosare ale corupției” și, atunci când va avea o cât de mică posibilitate, le va instrumenta contra celor care lucrează în acest moment la distrugerea statului și compromirea oricăror repere morale în cadrul guvernării pe care pretind că o administrează.

„Cel mai grav pericol este legat de capturarea totală a statului și demoralizarea societății”

Care sunt pericolele, pentru Moldova, dacă scrutinul din 24 februarie va fi câștigat de aceeași garnitură politică?

Cel mai grav pericol este legat de capturarea totală a statului și demoralizarea societății. În condițiile în care cea mai activă și mai conștientă parte a societății a luat drumul pribegiei, emigrației, refugiindu-se în Occident, forțele naționale, care au barat în trecut drumul spre putere al forțelor ostile, au fost slăbite. Afacerile tenebroase din băncile controlate de oligarhi au slăbit antreprenoriatul liber. Presa în Republica Moldova este mult mai puternic controlată financiar astăzi de oligarhiile PD, chiar și în comparație cu perioada în care la guvernare se găsea Vladimir Voronin, liderul PCRM (2001-2009).

Alegerile anului 2019 sunt, din această perspectivă, un examen de

supraviețuire pentru cei care-și doresc un stat guvernat de lege și aproape de modelul european de guvernare. Nu știu dacă publicul din România este la curent cu aceste tendințe, dacă are suficientă informație și timp să se informeze despre tabloul real al acestor tendințe și nu se amăgește cu imagini selective, festivistice, despre ceea ce reprezintă azi și acum comunitatea românofonă de dincolo de Prut, sau dacă-i pasă de ce se întâmplă în Republica Moldova. Este evident că blocul electoral ACUM are nevoie de o mobilizare fără precedent pentru a rezista și învinge regimul cleptocratic dominat de PD și sateliții săi.

„Pericolul unui conclav ruso-transnistrean gestionat de serviciile speciale rusești este foarte mare”

Amenințările cele mai mari la adresa securității Republicii Moldova care sunt?

Pericolul unui conclav ruso-transnistrean sub forma unei federalizări implicite, gestionat de la distanță (sau poate nu) de către serviciile speciale rusești este foarte mare în Republica Moldova. Acest pericol ar transforma țara într-un apendice al intereselor Rusiei, contra Ucrainei, României și spațiului euro-atlantic. Deja se cunoaște influența în creștere a posturilor de propagandă rusească Sputnik, Russia Today și alte rețele financiar-industriale, care-și extind acțiunile și asupra României. Guvernarea oligarhică este total nefastă intereselor oamenilor simpli și are costuri exorbitante pentru că nu-și propune decât să mențină controlul economic prin companii-căpușă, sisteme rentiere și preluări agresive ale afacerilor (*raider*). Liderii PD au admis și au sprijinit finanțarea separatismului transnistrean, plasându-și persoane afiliate în funcții manageriale de top în Moldova-Gaz, care a acumulat între timp datorii de peste 7 miliarde de dolari americani pentru că a livrat gaze naturale regimului de la Tiraspol fără a le cere să plătească. Nu este deloc întâmplător faptul că fostul director al Moldova Gaz conduce astăzi Serviciul de Informație și Securitate. Cu siguranță, Rusia va dori să folosească activele dobândite prin fals și înșelăciune pe domeniul energetic pentru a-și menține controlul asupra Republicii Moldova, dorind să obțină concesiile majore la momentul creării conclavului menționat mai sus, fie prin federalizare implicită ori explicită. Lipsa de alternative viabile din partea României pe sectorul energetic, întârzierile regretabile în finanțarea rețelei de conectare a sistemului electric, favorizează regimul actual. Pericolele fiind deosebit de mari, avem nevoie de tot sprijinul și solidaritatea tuturor celor care pot vota ori pot încuraja ca cetățenii Republicii Moldova să voteze corect la 24 februarie, pentru blocul electoral ACUM și împotriva oligarhilor.

notă: interviul a fost publicat și pe siteul Puterea a cincea, aici!